

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ

ΑΝΔΡΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14

ΑΘΗΝΑΙ (136)

Α'
ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

7/1/1970 - 1/2/1970

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

β'. 1) Οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται μόνον εἰς τὴν γεωργίαν ἢ μόνον εἰς τὴν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εἰς ἀμφότερας, δηλ. τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν ; ... *ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ ἐν κτηνοτροφίαν*

2) Οἱ τεχνῖται (δηλ. οἱ βιοτέχναι) ἀσχολοῦνται ἐν παρέργῳ καὶ εἰς τὴν γεωργίαν ; ... *Δεν ὑπάρχουν*

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποῖοι ἐργάζοντο εἰς αὐτά ; καὶ ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ δλόκληρον τὴν οἰκογένειάν των ; ...

Δεν ὑπάρχουν

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὗτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.) ... Ποία ἦτο ἡ κοινωνικὴ τῶν θέσις ; ...

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβὴ τῶν : (εἰς εἶδος ἢ εἰς χρήμα) ; ...

4) Ἐχρησιμοποιεῦντο καὶ ἐργάται ; ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἀπὸ ποῦ προήρχοντο οὗτοι ; ἦσαν ἄνδρες μόνον ἢ καὶ γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ; ἡμερομίσθιον εἰς χρήμα ἢ εἰς εἶδος ; ...

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καὶ δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐὰν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ; ...

6) α) Οἱ νέοι καὶ αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ; ...

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται ... ἢ ὡς τεχνῖται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζήδες), παραματευτάδες (ἐμποροὶ) κλπ. ; ...

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῖας μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὀργώματος; ...

α) με ζωϊκὴν κόπρον β) με φυτικὴν
(καλαμῖα καὶ θάμνων)

2) Πότε ἐγίνε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; .. μετὰ .. το 1900 ..

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; .. Τὸ εἰδηροῦν ἄροτρον χρησιμοποιεῖται ἀπὸ το 1925. Γεωρ. μηχανὴ δυνάμει-στανται

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.).

Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιεῖτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος;

Ποῖος κατεσκεύαζε τὸ ἄροτρον τοῦτο ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγίνετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; .. Τὸ πρῶτον ἄροτρον ἐκαστοῦ μονόφτερο δι' αἰματὰ καὶ καλλιεργεῖται.

Κατασκευαζοῦντο ἐν εἰδηροῦν εἰς Ἀγρινίον.

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοιχοὺς ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου. ....

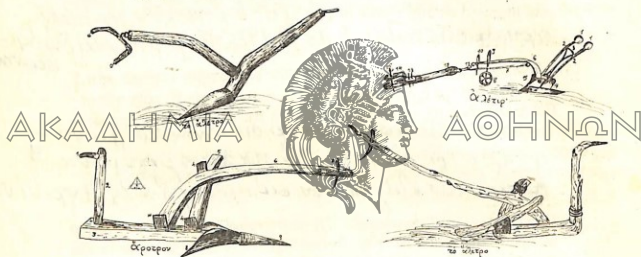
1. Χειρολάβ	4. Μηχανισμὸς ὁ σταθμὸς	10. Μηχανισμὸς
2. Βάρος	5. Βάρος	8. ...
3. Βάρος	6. Στῆλη	9. ...

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρήσει;) Δὲν ὑφίσταται

3) Μηχανὴ θερισμοῦ Δὲν χρησιμοποιεῖται

- 4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν) Δευ... ὕψ. 1' 10" 1/2
 5) Μηχανή ἀλωνισμού ..... Δευ. 1' 10" 1/2 1' 10" 1/2 1' 10" 1/2
 στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζει (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον ... τοῦτο κατασκευάζει τὸ κοῦν κατασκευάζει διὰ τῶν γυμνῶν χειρῶν. ἔν. περιπλύνει ἀδελφιστὸς κοῦν κατασκευάζει διὰ κορυφῶν ἔν. 2' 10" 1/2
 2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα ;

- 3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1. Χειρολαβ.	6. σταβός	11. ....
2.	7. ὀπλίσκος	12. ....
3. ἀνελκυστήρ	8. ἄροτρον	13. ....
4. ὀπλίσκος	9. ὀπλίσκος	14. ....
5. ὀπλίσκος	10.	15. ....

(1) Ἐὰν εἶναι δυνατόν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

(Ἐὰν ὑπάρχουν διαφοραί, δύνασθε νὰ μεταβάλετε τὴν ἀνωτέρω ἀρίθμῃσιν).

- 4) **Τὸ ὕνι.** Τὸ ὕνι τοῦ ξυλίνου ἀρότρου ἦτο (ἢ εἶναι) μιᾶς μορφῆς διὰ τὴν ἀροτρίασιν ὅλων τῶν εἰδῶν τῶν χωραφιῶν ; δηλ. τῶν χωματερῶν (λιβάδια, κῆποι) καὶ τῶν πέτρωδῶν. — Ἰχνογραφήσατε ἢ φωτογραφήσατε τὸ ἐν χρήσει ὕνι (ἢ τὰ ἐν χρήσει, ἐὰν εἶναι διαφόρων τύπων) καὶ σημειώσατε τὴν χρήσιν ἐκάστου.

Τὸ ὕνι ἦτο καὶ εἶναι μιᾶς μορφῆς...
δι' ὅλα τὰ εἶδη τῶν χωραφιών

ὕνι

- 5) Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς σπάθης τοῦ ἀρότρου;

Κημουλοειδῆ

ἦτο (ἢ εἶναι) κατασκευασμένη ἐκ ξύλου ἢ σιδήρου

ἦτο καὶ εἶναι κατασκευασμένη
ἐκ ξύλου

- 7) Ἐργαλεῖα διὰ τὴν κατασκευὴν καὶ ἐπιδιόρθωσιν τοῦ ἀρότρου (π.χ. σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ἀρνάρι, ξυλοφαί κλπ.).....

σκεπάρνι, πριόνι, ἀρίδι, ξυλοφαί, ἀρνάρι

πριόνι

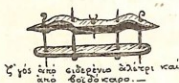
ἀρίδι

ρινί ἢ ξυλοφαί (ἀρνάρι)

- 8) α) Διὰ τὸν ἄροτον (ζευγάρισμα, ὄργωμα) ποῖα ζῶα ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται): βόες ἢ ἄλλο ζῶον, δηλ. ἵππος, ἡμίονος, ὄνος. *ἐχρησιμοποιήσαντο βόες ἐκ 1945. ἔπλεξε χειρὶ καὶ ποιοῦνται ἵπποι ἢ ἡμίονοι.*
- β) Ἐχρησιμοποιοῦντο (ἢ χρησιμοποιοῦνται) διὰ τὸ ὄργωμα δύο ζῶα ἢ ἓν; *πάντοτε δύο*

- 9) Διὰ τὸ ζευγάρισμα μὲ δύο ζῶα ἤτο (ἢ εἶναι) ἀναγκαῖος ὁ ζυγός; *ἔζητο καὶ εἶναι ἀναγκαῖος ὁ ζυγός...*

Σχεδιάσατε τὴν μορφήν τοῦ παλαιότερου καὶ τοῦ σημερινοῦ ζυγοῦ (ἢ φωτογραφήσατε αὐτὸν) καὶ ὀνομάσατε τὰ διάφορα μέρη καὶ ἐξαρτήματα αὐτοῦ. (π.χ. λουριά, λούρα, ζεύξες, πιζεῦλια κλπ.).

- 10) Σχεδιάσατε ἰδιαίτερως τὴν μορφήν τῶν ζευλῶν τοῦ ζυγοῦ εἰς τὸν τόπον σας. *ζεύλα*

- 11) Πῶς λέγεται εἰς τὸν τόπον σας ὁ κρίκος ἐκ σιδήρου, ξύλου ἢ σχοινίου, ὁ ὁποῖος τοποθετεῖται εἰς τὸν ζυγὸν (πολλαχοῦ: λούρα, κουλλούρι), προσδένεται δὲ εἰς αὐτὸν τὸ ἄροτρο διὰ τὸ ὄργωμα; (Σχεδιάσατε αὐτόν). *ὁ κρίκος εἰς τὸν ζυγὸν καὶ*

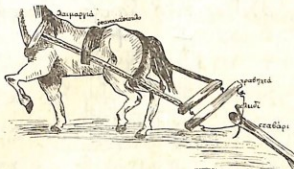
βοῶν λέγεται "Αθικάλι" εἰς δὲ τὸν ἵππων ἢ ἡμίονων "Αθαιμάριες" προσδένεται τὸ ἄροτρον

- 12) Ἀπὸ πότε γίνεται τὸ ὄργωμα δι' ἐνὸς ζώου; *.....*

Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς του (τὸ ζέψιμον) εἰς τὸ ἄροτρον; *.....*

Περιγράψατε και σχεδιάσατε (ή φωτογραφήσατε) την σκευήν, την οποίαν φέρει τὸ ἄλογον ἢ ἄλλο ζῶον διὰ νὰ προσδεθῇ εἰς αὐτὴν τὸ ἄροτρον.....

ω.δ. περιβίβη τὸ ξάρον με
τὰς αὐτὰς ἐνομασίαις

ζ'. Ἀροτρίασις (ὄργωμα) καὶ σπορά.

α) Ποῖος ὄργωνε παλαιότερον (ἢ σήμερον); 1) ἄνδρας (ὁ ἰδιοκτήτης τοῦ ἀγροῦ ἢ ἄλλος); 2) γυναῖκα; 3) ὑπηρετὸς. Σημειώσατε ποῖα ἢ συνήθεια εἰς τὸν τόπον σας καὶ πᾶσι τοῖς ἐφοῖς
καὶ σήμερον ὁ ἄνθρωπος τοῦ ἰδιοκτήτου
ὄργωνε καὶ ὄργωνει

β) 1) Περιγράψατε λεπτομερῶς, πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον τῶν βοδιῶν (ἢ τοῦ βοδιοῦ, τοῦ ἀλόγου) εἰς τὸ ξύλινον ἄροτρον. (Παραθέσατε, εἰ δυνατόν, καὶ φωτογραφίαν). Στὰ βόδια χοροῖμο-
λοιοῦν τὸν ζυγὸν μετὰ τῶν τριχιῶν. Στὰ
ζῶα τῶν ἀκαμάρων μετὰ τῶν τριχιῶν

2) Πῶς γίνεται τὸ ζεύξιμον εἰς τὸ σιδηροῦν ἄροτρον. Ποιοί
μοῖα μετὰ τὸ ξύλινον ἄροτρον

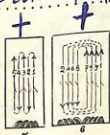
3) Πῶς κατευθύνει ὁ γεωργὸς τὰ ζευγμένα ζῶα (ἢ τὸ ζῶον) κατὰ τὸ ὄργωμα μετὰ σχοινί, τοῦ ὁποίου τὰ ἄκρα ἔχουν δεθῇ εἰς τὰ κέρατα τῶν ζῶων ἢ ἄλλως; (Περιγραφή καὶ σχεδιάσμα ἢ φωτογραφία).
μετὰ σχοινί, τὸν ὁποῖον ἡ γυνὴ ἔχουν δεθῇ εἰς
τὰ κέρατα τῶν βοῶν, ἢ δεθῇ εἰς τοὺς μετὰ
κατὰ τὸν ὄργον (καλινό)

- 4) Σχεδιάσατε πώς ἐγίνετο παλαιότερον (ἐπίσης πώς γίνεται σήμερον) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένας αὐλακάς (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Μὲ τὰς εὐθείαις ἀνοίξαι με αὐλακίς εἰς
τὸ σχεδιάγραμμα (α)

ἢ ὀργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Μὲ τὰς διδωρὲν ἀνοίξαι περιφερειακῶς
ρεϊκίτζ.

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὀργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὀργώματος σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

5) Ἡ σπορά καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ ἐγίνετο (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορές ἢ σποριές, ντάμιες, σιασιές, μεσοράδες κ.λ.π.);

Ἐγένετο καὶ γίνεται εἰς ὅλους.

Πῶς ἐχωρίζετο ἡ λωρίς (ἢ σποριά); με αὐλακίαν;

Μὲ λωρίαν.

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορά τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. καὶ μὴ χρησιμοποιεῖται ἄροτρον; εἰς τὰς εὐθείαις καὶ εὐφρην.

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὀργώματος (ἀροτρίσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερον). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. καὶ βαθύς.

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων. ... ἐν τῇ βίτῳ καὶ ὡς ἀκριβῶς .....

ἐν τῶν ἀρβύλων βάσει .....

γ) Ἀροτρίσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

- 1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποῖαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά: π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. ... τρία ὀργώματα .....

Ἀπὸ Σεπτεμβρίου μέχρι τέλους 8/βρίου
γίνεται τὸ ἔργον. Μετὰ μῆνα περὶ-
πὸν τὸ διβόλισμα καὶ ἐν συνεχείᾳ
ἡ σπορά. ἀναλόγῃ τῷ κλίματι συνδυάζονται

- 2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν (Ἀποντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

τὸ ἔργον γίνεται ἐν Μαρτίῳ, τὸ διβό-
λισμα ἐν Ἀπριλίῳ καὶ ἐν συνεχείᾳ σπορά

- 3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δεόν νὰ ἀφεθῇ ἀσπάρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρὰ νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῇ κατόπιν σιτὰρι ἢ ἄλλο δημητριακόν....

ἐξωὶ 3/εἰς ἄν. .....

- 4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κριθῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ ποῖαν ἐποχὴν; τρία .....

- 5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκεύη χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν. π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; ἐκχιμ. .....

μετὰ σπορὰν, ἐκχιμὰσι διασποράς

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὕνι κατὰ τὴν ἀροτρίσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἐλλει-
ψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἣ ὁποία ἔχει τοποθετηθῇ εἰς τὸ ἐν ἄκρον
τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; **ΜΕΤΕΤΕΡΑ**

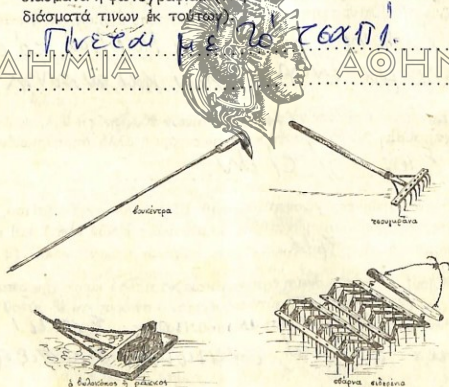
2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνι-
σμα, διβόλισμα); **ΓΙΝΕΤΑΙ ΣΒΑΡΝΙΣΜΑ**

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ ποὺ δὲν ἔχουν ὀργωθῇ (μὲ σκαλίδα,
τσάπι κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1 - 3) ἐρωτημάτων
περιγραφὴ ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχε-
διάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχε-
διάσματά τινων ἐκ τούτων).

ΓΙΝΕΤΑΙ ΜΕΤΩ ΤΣΑΠΙ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κή-
που· π.χ. ὁ κασμάς, ἡ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν),.....

Διὰ ευκνήμο: καμάς, τσάτσι

Διὰ εὐκάλια: Συκλιδέστηρι.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὥς καὶ αἱ ἐργασίαι ποῦ ἐκτελοῦν

Πρόσωπα ἢς οἰκογενείας (χωρίον)

ἡνίκα οὗτοι μακάριτον ὠνέχοντα τὰς ἐργασίας
ἐν τῇ καμάρᾳ ἐκτελοῦν τὸ ὄργωμα

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορά καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους.

Τὰ μαλὺντερά χωριά

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

Διὰ τροφὰς τῶν ζώων καλλιεργοῦνται ἐκκαλιδέστηρι, ἀλλὰ ὡς νῦν χερσὶ καὶ χορτάρια. Ὑπάρχουσιν καὶ ἀπὸ τῶν καμάρων.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνουντο ἢ ἐφυτεύοντο εἰς σάλακια ἢ πρασιές (βραγιές) καὶ ἄλλως.

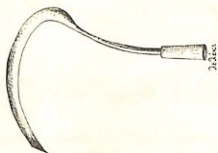
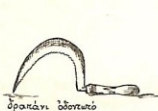
Καὶ πρὸ τοῦ 1920 καὶ σήμερον ἐφυτεύοντο εἰς σπορὰν λαμύρας.

Β. ΘΕΡΙΣΜΟΣ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ.

π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.) .....
με δρεπάνι δοντωτό.

Ἐάν ᾤσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφορῶν εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.

Τὸ δοντωτὸ δρεπάνι εἶναι ἐν χρήσει.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΘΗΝΩΝ

- 2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσσες) θερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφὴν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα). *Κόσες*

- 3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλείου ἦτο ὁμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ὀδοντωτή

- 4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;

ὡς τὸ ἀνώτερον δοντωτὸ. Ὁ σιδηρὸς σκελετὸς δὲν ἔχει ὀνομασία.

ἑγχύριο δρεπάνι

- 5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *κεχει το 1920 οἱ εἰσδημιουργοὶ μετὰ τὰ ἐργαστήρια*.....
- 6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκρίζωσέως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθίων) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Αἱ ἐμφιτιμωθεὶς ἐγένετο μονοὶ αἱ ὀσπρία κηρύσσεται*.....

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

- 1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερὸν μέσον ὁ αἶτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *35 μετ 50 ἐμμετ. τοῦ μέλου ἀναδύει τὸν ὕψους*.....
- 2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσι) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται). *οἱ στάχυες ἐνομαζομένων*.....
- 3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἀλλὰ πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτῶν τὰ δράγματα (δραξίς, πιάσματα, χερίδες, χερόβολα) τῶν σταχυῶν καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα; *οἱ γυναικ. ρι. θερισταὶ καρδεῶν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους*.....

- 4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χερίδες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς) *πολλὰ μαζί ἐπὶ περίων 15 μετ 20. Αἱ νεφελὴ τῶν σταχυῶν εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.*.....

5) Πώς λέγονται τὰ τοποθετούμενα μαζί δράγματα ; Πολλαχοῦ κα-
λοῦνται ἀγκαλιές. .... *Ἀγκαλιές* .....

γ. Οἱ θερισταί.

- 1) Ποιοὶ θερίζουν : ἄνδρες καὶ γυναῖκες ; Ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν)
θερισταί, οἱ ὅποιοι ἤρχοντο ὡς ἐπαγγελματίαι δι' αὐτὸν τὸν
σκοπὸν ἀπὸ ἄλλων τόπων καὶ ποιοῦν ; .....

*Ἄνδρες καὶ γυναῖκες. Δὲν
ὑπῆρχον οὔτε ὑπάρχουν !
ἐπαγγελματίαι θερισταί !*

- 2) Πῶς ἡμείβοντο οὗτοι με ἡμερομίσθιον (μεροκάματο) ἢ κατ'
ἀποκοπὴν (ξεκοπὴς). Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή· εἰς χρῆμα ἢ εἰς
εἶδος ; Τὸ ἡμερομίσθιον ἦτο μετὰ παροχῆς φαγητοῦ ἢ ἀνευ
φαγητοῦ ; (Παραθέσατε μετὰ τῆς πληροφορίας καὶ τὴν σχετικὴν
εἰς τὸν τόπον σας ὀνομαστολογίαν) .....

*Με ἡμερομίσθιον. Ἡ ἀμοιβή τιν
μετὰ παροχῆς φαγῶν ἢ τοιοῦτον
ἡμερομίσθιον.*

- 3) Οἱ ἄνδρες ἢ αἱ γυναῖκες ἔφερον τι εἰς τὰς χεῖρας πρὸς προφύ-
λαξιν, ἰδίᾳ τῆς ἀριστερᾶς, κατὰ τὸν θερισμὸν ; Ἐπίσης κατὰ
τὴν ἔναρξιν τῆς ἐργασίας τὴν πρώτην ἡμέραν περιεβάλ-
λοντό τι εἰς τὴν μέσσην τοῦ σώματος διὰ νὰ μὴ αἰσθάνωνται
κόπωσιν (δηλ. νὰ μὴ πονῇ ἡ μέση των) ; .....

Οὐδέν

- 4) Ἐδίδετο (ἢ δίδεται) προσοχὴ ὡς πρὸς τὴν ἡμέραν τῆς ἐβδομάδος ἢ τοῦ μηνὸς καθ' ἣν πρέπει νὰ ἀρχίσῃ ὁ θερισμός ;

Αρχὴ τῆς ἐβδομάδος. Ἰδότε ὅπως
ἡμερὸν τρίτην.

- 5) Ἐτραγουδοῦσαν (ἢ τραγουδοῦν) κατὰ τὸν θερισμὸν σχετικὰ τραγούδια ; Καταγράψατε αὐτά.

Ἐτραγουδοῦσαν. Σήμερον ;
20 Χ1

- 6) Ποῦ τὴν τελευταίαν ἡμέραν τοῦ θερισμοῦ, προτοῦ τελειώσουν, ἀφήνουν εἰς τὸ χωράφι ἓνα μέρος αὐτοῦ ἀθήριστον. Τί κάμνουν τοὺς στάχυν ποὺ μένουν ἀθήριστοι ; (Εἰς τινὰς τόπους θερίζουν τὸ μέρος αὐτὸ σταυροειδῶς καὶ μετὰ τοὺς ἀποκοπέντας στάχυν πλέκουν σταυρὸν ἢ ψάθαν, τὴν ὁποίαν τοποθετοῦν εἰς τὸ εἰκονοστάσι κλπ.).

Περιγράψατε λεπτομερῶς ὅπου ὑπάρχει σχετικὸν ἢ ἄλλο τι εἶδημα.

Δεν ἀφαιρῆται
τοιοδυν.

δ. Τὸ δέσιμον (δεμάτιασμα) τῶν σταχύων.

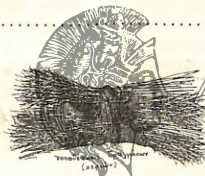
- 1) Πότε ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα, ἤτοι τὸ δέσιμον, τῶν θερισμένων σταχύων. Ποίαν ἡμέραν ; Ἀμέσως μετὰ τὸν θερισμὸν ; Τὸ ἐσπέραι ἢ μήπως ἔπρεπε νὰ μείνουν οἱ στάχυν εἰς τὸν ἥλιον πρὸς ξήρανσιν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ;

Τὸ δεμάτιασμα
γίνεται 2 μέρες μετὰ τὸν θερισμὸν (ἐσπέραι)
ἐπὶ εἶναι κατὰ ξηραμένους. Διαφορετικὰ
παραμένει ἐπὶ 3/4 ἡμέραν παρ' ὅπου ἐπὶ ξήρανσιν

- 2) Πώς ἐγίνετο τὸ δεμάτιασμα ; Ποῖος ἔδενε τοὺς στάχυν καὶ ποῖος τοὺς μετέφερε καὶ τοὺς παρέδιδεν ὡς χεριές, ἀγκαλιές ; Πῶς ἔδένοντο· μὲ κοινὰ σχοινία, μὲ σχοινία κατεσκευασμένα ἀπὸ βελονοειδεῖς θάμνους, π.χ. βροῦλα, σπάρτα κλπ. Κατὰ τὸ δέσιμον τῶν δεματιῶν μήπως ἐχρησιμοποιεῖτο καὶ ἐργαλεῖόν τι ; Περιγράψατε λεπτομερῶς τὴν ἐργασίαν ταύτην μετὰ παραθέσεως σχετικῶν σχεδιασμάτων ἢ φωτογραφιῶν.....

Τὸ δεμάτιασμα ἐγένετο μὲ ξερ-
ρισμένον στάχυ. Οἱ στοιχυνεῖς
ἐδένοντο ἐν ὁμίᾳ ἰδίᾳ δεματίῳ
πρὸς τὴν κῆλην μακρύνουσαν.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Τὰ δεμάτια μετὰ τὸ δέσιμον ἀφήνοντο εἰς τὴν ἰδίαν θέσιν ἢ συνεκεντρώνοντο εἰς ὠρισμένον μέρος τοῦ θερισμένου ἀγροῦ ; Πόσα δεμάτια συνεκεντρώνοντο ἐκεῖ καὶ πῶς ἐτοποθετοῦντο ; .....

Συνεκέντροντο ἐν ὠρισμένον
μέρος ἀνὰ 20 περίπου δεμάτια
ἐτοποθετοῦντο δὲ μετὰ στα-
χυν πρὸς τὴν κῆλην.

ε. Συγκομιδὴ τῶν γεωμήλων.

- 1) Ἀπὸ πότε ἤρχισεν ἡ καλλιέργεια τῆς πατάτας εἰς τὸν τόπον σας ;

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς... *Η καλλιέργεια
ἐρχόσιν ἀπὸ τοῦ ὡσπιδίου.
Τὸ φύτευμα γίνεται τὸν φεβρου-
αρίου*

- 2) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.....

*Μὲ βλιαπάνην, ἢ
ἄλλο παρόμοιον, ἐρχο-
μεν.*

στ. Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσμηθίζετο παλαιότερον ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγίνετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.....

*Ὁρμημα, διόλου καὶ ὀλίγον βόσκα.
Κομὴν δια τοῦ αἵς καὶ ἡμίονοι
πέραν ἑπ' ἰσημέριον ξηραίνεται,
ξηρὸν. Φύλαξις ἐν αὐτοκλήνῃ, μετὰ λαῖς.*

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). *κατὰ λουνίον μὲ κόσσαν (κοσά)*
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).....

- 3) Ξήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας). Τὸ χῶρο τοποθετεῖται ἐν
καθόνι ἐν τῷ οὐδαίον ἐστὶν το-
ποθετηθῆ καταλήγει οὐραία

Γ. ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορά τῶν δεματίων πρὸς άλωνισμόν. Συνεκεντρώνοντο
πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην
θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ. ....

Τὰ δεματία αὐτὰ ἐδεδυνάμεν
τὸ ἴδιον σιτάρι, μετεφέροντο ἢ
ἐν ἄλωνι, ἢ ἐν τῷ ἀγρῷ
ἐν καταλήγειον δέον

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς άλωνισμόν
δεματία. Εἰς τρεῖς τόπους λέγεται: θεμωνοστάσι, θεμωνιά,
θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν;
Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως

Θεμωνιά. ἢ τοποθετεῖται γίνεται
ἐν σιτῇ καὶ κῆρυκα μετὰ ἀλωναφῶν ἰδ.
ἐξω

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν ἄλωνα-
σμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρι-
σμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον
χῶρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι; ....

Ναι, ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ
ἐγένετο ἐν τῷ ἄλωνι καὶ
ὄχι ἐν ἄλλῳ χωρῷ.

- 4) Ποῦ κατασκευάζετο (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ
συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς
ποῖαν θέσιν; ... τοῦτο ἔκον οὐκ ἔστιν κινῆ
εὐρίσμετο ἐν μέσῳ τοῦ ἀγροῦ
ἀντὶ ἐν ἄλωνι καὶ ἐν τῷ ὄρει

- 5) Τὸ ἄλῳνι ἀνῆκει εἰς μίαν μόνον οἰκογένειαν ἢ εἰς περισσοτέρας ;
ἐὰν τοῦτο ἀνήκη εἰς πολλὰς οἰκογενεῖας, πῶς γίνεται ἡ χρῆ-
σις του, δηλ. μὲ ποῖαν σειρὰν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; . . . . .

[illegible]

- 6) 'Από πότε αρχεται το αλώνισμα και πότε λήγει ; Απ. 6...

15-20 7/over/20 mch/20 20/20 8/20/8.

- 7) Εἶδη ἀλωνιδῶν (ἀνυπόλογος τῆς κατασκευῆς των)· π.χ. χωματά-
λωνο (μὲ δάπεδον ἐκ χῶματος)· πετράλωνο (μὲ δάπεδον
ἐστρωμένον μὲ πλάκες).

(Περιγράψατε την κατασκευήν ἐκάστου καὶ παραθέσατε σχε-
διάσμα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ) ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ ΚΑΙ

χαρατήρινα και πτεράρινα.

- 8) Πώς επισκευάζεται τὸ ὅλωνι ἑκάστον ἔτος πρὸ τῆς ἐναρξέως τοῦ ὁλωνισμού· (π.χ. τοῦ χωματάλωνος· καθαρισμός αὐτοῦ καὶ ἐπάλειψις τοῦ δαπέδου καὶ τοῦ γύρω τοιχώματος, ὅπου ὑπάρχει, μὲ πηλὸν ἐκ χώματος ἢ συνήθως διὰ μείγματος κόπρου βοῶν καὶ ἀχύρων)...

καὶ, μετὰ τὴν ἐκχώρασιν τῶν ὁσίων, διὰ τοῦ πνεύματος τοῦ ἁγίου
καὶ ἀχύρων). καθαρίσθαι καὶ ἡγήσασθαι
τοὺς ὁσίων διὰ τοῦ πνεύματος
καὶ τοῦ ἁγίου, ἵνα ἔσται ἡ
καὶ ἡ ἀχὺρ.

- 9) Ἡ ὡς ἄνω προετοιμασία τοῦ ἁλωνιοῦ καὶ ἡ ἔναρξις τοῦ ἁλωνιοῦ γίνεται ὠρισμένην ἡμέραν καὶ ὥραν ; *Τὸς 4. 12. 1960*

της προσηγορίας γίνεται η αποδοχή της.
Το πρώτο γίνεται ή έναρξη ή άνοιγμα. Έτσι
κατά το μέγεθος να γίνει το άνοιγμα,

- 10) Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς τὸ ἀλῶνι τῶν δεματιῶν, ὅπου ὑπάρχει ἀλωνόστυλος, ὡς καὶ τὸ ἄπλωμα τῶν σταχύων πρὸς ἀλω-

νισμόν ; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

Ὁ ἀλώνιστος χωρὶς ἐρίονται ἐξ ἑκάστης τὰ δεκάδια
 χωρὶς ζώων μετὰ ζώῳ στήχους χωρὶς τὰ ζῶα
 τὰ ζῶα δένονται ἐξ ἑκάστης οὐκ ὀκνήει...

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχυῶν διὰ τῆς χρησιμοποιοῦ-
 ῆσεως ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχυῶν διὰ τῆς καταπατή-
 σεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερόμενον ζώων (βοῶν, ἵππων κλπ.).
 Πολλοὶ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλω-
 νίου ἑλκυστὺς, ὕψους δύο μέτρων (καλούμενος σπηγερός,
 στρουλουργας, δοικάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποίου ἐξαρτῶν-
 ται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἐνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦν-
 ται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλι-
 κῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καί οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

Διὰ τοῦ ἀλώνισμα χειρὶ μαθοί-
 ρονται ἡμεῖς καὶ ἡμεῖς. ὁ στήχης
 περὶ τὸν στήχους. τὰ ζῶα ἔρχονται γῦρες
 καὶ οὕτω κόβονται τὰ στάχυα.....

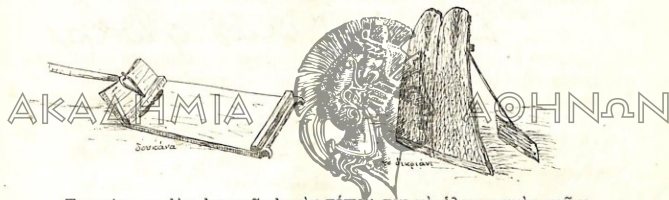
β) Πῶς ζεύονται οἱ βόες, τὰ ἄλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ
 ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνό-
 στυλον μετὰ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλειές,
 αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμόν τῶν ζώων. Εἰς ἄλλους τόπους
 εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στυλὸς εἰς τὸ
 μέσον τοῦ ἀλωνίου. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδε-
 μένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλειὰς περὶ τὸν
 λαιμόν ἐκάστου ζώου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται
 ἀκόμη) ἀλωνισμός κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

τες καὶ σχετικὰς φωτογραφίας ἢ ἰχνογραφήματα).....

Τὸ σκηνὴ σκηνοθετεῖται ἐπὶ τῆς
ἐκφάνσεως τῶν λαμπρῶν ἐκφάνσεων
καὶ ἐπὶ τῆς ἐκφάνσεως τῶν ἐκφάνσεων
ἐπὶ τῆς ἐκφάνσεως τῶν ἐκφάνσεων

- γ) Ποῦ ἀντὶ τοῦ ἀλωνισμοῦ διὰ τῶν ποδῶν χρησιμοποιεῖται καὶ μηχανικὸν ἀλωνιστικὸν μέσον· π. χ. χονδρὴ ἐπιμήκης σανὶς εἰς ἓν τεμάχιον ἢ δύο, προσαρμοζόμενα. Αὕτη ὠπλισμένη εἰς τὴν κάτω ἐπιφάνειαν διὰ κοπτερῶν μεταλλίνων ἐλασμάτων ἢ ἀποσχίδων σκληροῦ λίθου ἐξαρτᾶται ἐκ τοῦ ζυγοῦ ἐξευγμένων ζώων, σύρεται δ' οὕτω κυκλικῶς ἐντὸς τοῦ ἀλωνίου ἐπὶ τῶν ἐστρωμένων σταχυῶν διὰ τὸν ἀλωνισμόν των.

Σημειώσατε, ἐὰν ἀπαντᾷ εἰς τὸν τόπον σας τὸ ἀλωνιστικὸν τοῦτο μηχανήμα ἢ ἄλλο τι, τὸ ὄνομα αὐτοῦ (π. χ. δουκάννα, δικριάνι, βωλόσυρος), περὶ τῆς κατασκευῆς του, τὸ σχῆμα καὶ τὰς συνήθεις διαστάσεις. Ἀπὸ ποῦ τὸ ἐπρομηθεύοντο παλαιότερον καὶ σήμερον. Ἐπίσης πῶς γίνεται ἡ χρῆσις του καὶ διὰ ποῖα δημητριακά. Ἠλωνίζοντο (ἢ ἀλωνίζονται) ὅλα τὰ δημητριακὰ με ἀλωνιστικὸν μηχανήμα; Μήπως π.χ. ἡ κριθὴ καὶ τὰ ὄσπρια (κουκιά, ρεβίθια κ.ἄ.) ἤλωνίζοντο διὰ τῶν ποδῶν ζώων ζευγνομένων καὶ περιφερομένων ἐπὶ τῶν σταχυῶν τούτων;

Ἐκφάνσεις ἐκφάνσεων ἐκφάνσεων
ἐκφάνσεις ἐκφάνσεων ἐκφάνσεων
ἐκφάνσεις ἐκφάνσεων ἐκφάνσεων
ἐκφάνσεις ἐκφάνσεων ἐκφάνσεων

- 8) Ἀπὸ ποίαν ὥραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ; .....

Ἄνω ρεῖς 8-9 ὡρῶν ἕως μεσση-
νίου 13. Δυνατὴ διακοπὴ
4-5 ὥρας ἡ μεσημέριος

- 12) Ποῖα ἄλλα ἀλωνιστικά ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρήσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

Δουκράνι καὶ γλῶσσιν

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλῶνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκό-
τους στάχυν ; .....

μετὰ τὴν βοσκὴν τῶν
διγυμνῶν ῥίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου
τοῦ στάχυν.

- 14) Ἦτο ἐν χρήσει εἰδικὴ ἀλωνόβερρα διὰ τὴν ὁδήγησιν καὶ τὸ κτύ-
πημα τῶν ζώων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ
φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποῖα ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχε-
διάσατε τὴν ράβδον αὐτήν). (Βλέπε κατωτέρω εἰκόνα). .....

Ἡ βέρρα πλεῖστα κατεσκευάσθη μετὰ μὴ
κορ. ἑνὸς μέτρου ὅπως ἡ παραρτη-
ρὴν εἰκονογραφουμένη βουκέντρα
διὰ τὰ ἔλαστα.

- 15) Πώς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχυῶν ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἄλωνίζοντο καθ' ἡμέραν.

Σταχυομαχία ἢ ζῶα
ἢ ἐργασία. Μία στρώσις ἢ 10 ζῶα
δούλα

- 16) Πώς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχνισθοῦν διὰ τὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν; (Ἐν Κρήτῃ: μάλαμα)

Δει ὑπάρχει ὀνομασία.

- 17) Ποῖοι ἀλωνίζουσι: ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικοί ἀλωνιστοὶ (Ἐν Αἰτωλίᾳ: βαλμάδες, δηλ. τοσπάνηδες, καλούμενοι ἀλωναραῖοι καὶ ἀγωγάτες), οἱ ὅποιοι εἶχαν βέδια ἢ ἀλογα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμὸν.

ἀλωνίζει ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με
ἢ ἰδικά του ζῶα ἢ ὑπῆρχον
ἐπαγγελματιοὶ κ.τ.λ. Δει ὑπάρχουν

- 18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν· π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόφᾳ).

ὅταν ἡ ἰσχυρὰ ἢ ἡ μικρὰ ὀκ-
λημόρφον εἶχαν καὶ εἰς τὸν ἀλωνισμὸν

- 19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο; ἐκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο;

ἐκ ποίου μήκος καὶ πᾶχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του; ἐκ ποίου
κόπανου ξύλου φράξου ἢ πλατεῖνου
μ. μήκος 0,80 μ. πᾶχος 0,10 μ. διαμέτρον 0,10 μ.

- 20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν;
Διὰ ποῖα δημητριακὰ ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου;
(π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).

Στοιχ. δαων. 1. 3. αὐτῶν.....
Χρῆσις γίνεται διὰ φαγῆς, Ρεβίδια, Κοτυλά...

κοπανοὶ στρογγυλῆς

ξύλο καμυλωτό διὰ τὸ κοπάνημα
μικροῦ ἀεροῦ δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Ὑπὸ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν
τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἀνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο
ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά;
Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακὰ μεγάλων
παραγωγῶν;

Ὑπο τῶν μελῶν τῆς
οἰκογενείας
Διὰ τοὺς πλοῦτους παραγωγῶν

- 21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα.
Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι
στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν;
Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καὶ εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας) .....

Τὸ λειώμα ἐγένετο ἀνεμισματὸν ἐξ αἰῶνος. Οὐδὲν γὰρ δὲ μὲν ἐξ ἑνὸς χωρισμὸν τοῦ λειώματος .....

- 22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζώων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναι, ποῖα ;

Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ... *Βαλαιοτρεχ*

*ναι. Δὲν ἐνδυμότερα θυμῶς δὲ
παύσαντες. Σὲ ἐπιευαγγελισμένον
κόλλα. Δυναμότης.*

- 23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγινε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπινοήσθη (πρόσωπον, συνεταιρισμός κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς) ... *Δὲν κομῶμεν*

ΑΚΑΛΩΜΙΑ ΣΟΙΚΥΤΗ *ΔΘΗΝΩΝ*

β'. Λίχνισμα

- 1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχυες, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα· πῶς λέγεται τοῦτο· (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ.....

*Δὲν ἔχουν ὄνομα οἱ ἀλωνισμένοι
στάχυες. Με τὸ δικριάνι σω-
ρεῖται οἱ στάχυες*

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

ἀπὸ τὸν καρπὸν, καρφώνεται τι ἐπάνω εἰς τὸν σωρόν ; Μήπως μαχαίρι, τὸ θρινάκι ἢ ἄλλο τι ; Τί λέγεται κατὰ τὴν πρᾶξιν ταύτην καὶ πρὸς ποῖον σκοπὸν γίνεται τὸ ἔθιμον τοῦτο.....

Ἐπίμαυες σπῆμα καρφώνεται ἐν
σωρῷ ἐν γυμνασίῳ, ὡρᾷ δυστο-
μήτων ἐκ τῆς ὑπερβολῆς τῆς
κεκοσμημένης ἐξ ὧν περὶ τοῦ

- 2) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον γίνεται τὸ ἀνέμισμα ; (Πῶς λέγεται τοῦτο : φτυάρι, θρινάκι ; Ἰχνογραφήσατε τοῦτο.....

Διυφάνι.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

- 3) Ποῖος λιχνᾷ (ἀνεμίζει)· ἀνδρᾶς, γυναῖκα· εἰδικὸς λιχνιστὴς ἐπ' ἀμοιβῇ ;

Κ.Μ.δ. ἀνδρᾶς καὶ γ. γυναικα.....

- 4) Πῶς λέγονται τὰ χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων, τὰ ὅποια μετὰ τὸ λίχνισμα παραμένουν μετὰ τοῦ καρποῦ (εἰς τινὰς τόπους καλοῦνται : κόντυλοι, κόμπια). Πῶς ἀποχωρίζεται ὁ καρπὸς ἀπὸ τοὺς κόντυλους ἢ τὰ κόμπια ; Ποῦ συνηθίζεται νὰ γίνεται δεύτερον ἄλωνισμα διὰ τῶν ποδῶν τῶν ζώων, ὥστε νὰ ἀποφλοιωθῇ ὁ σῖτος κλπ ;

Ὑπομάζονται κεκαλιδία ὁ καρπὸς
ἀποχωρίζεται ἀπὸ τὰ κεκαλιδία
μέ τῆς βοῆς καὶ κοπῆς
(κοιτοχένισμα)

- 5) Πῶς γίνεται ἡ ζευξίς τῶν ζώων διὰ τὸ δεύτερον, ὡς ἀνωτέρω, ἄλωνισμα ; Ποῦ ἀπαντᾷται τὸ ἄλωνισμα τοῦτο· πῶς λέγεται ; (Ἐν

Κρήτη: ξεβαβούλισμα καὶ καρπολώνεμα)* διὰ ποῖα δημητριακὰ συν-
ηθίζεται τοῦτο .....

- 6) Ἀφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμένοντα
χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ; .....

Γίνεται μετὰ τὴν βούλευσιν τοῦ κο-
εμῆνι, ὁ δρωὶς γέγεται καὶ
δριμόνι

Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνέμισμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρῶθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κοσκί-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

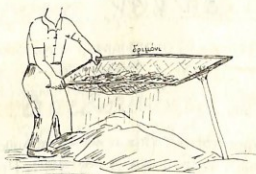
ΑΘΗΝΩΝ

κοσκίνο παλαιοῦ δριμόνι

κοῦρος ἢ ἀριλόγος

δριμόνι

νων μετὰ ὅπας διαφόρων μεγεθῶν π.χ. μετὰ τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
κατὰ τόπους: βολίστρης, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι, δριμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἀχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχνογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρήσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν) .....

- 7) Ὄταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρόν ; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεῖται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός ; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ :

Σημειώσατε σχηματίζεται ὁ σωρὸς καὶ τὴν βοήθειαν τοῦ γεωργοῦ. Τὸ φτυάρι ἐμπηγνύεται καὶ τὴν ἐκ τῆς μορφῆς τοῦ σωροῦ ἐν συνεχείᾳ δὲ σεαυροποιεῖται ὁ γεωργὸς καὶ ἀρχεται τὸ φέρτερον

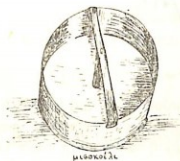
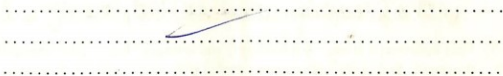
- 8) Ἀλλὰ ἐθίμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σίτος, κριθή κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην. ....

οὐδὲν

γ'.1) Ποῖαι ὀφείλαι πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἀλώνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνήθεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἀλώνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγίνετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις ὀκάδας, εἰς κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνο-
γράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας).....

μίσκοις

κουπελις

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἁλώνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἀλωνατιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερον μέτρα τῶν δημητριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

- α) τὸ παπαδιάτικο : 30 δυάδες με μετρητὴ
"καρδάρ", χωρ/τος 15 δυάδων.
β) ἀγροφυλακιάτικο : μὴ καρδάρ.
γ) γυφτιάτικο : μὴ καρδάρ.

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἑκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας)

ἀποθηκεύετο εἰς ἀμφορία
χωρ/τος 30-40 καδων ἕνας καδὸς
10 καδων μονάδες με 30 δυάδες

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἄχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἁλώνι . Πῶς ἐγίνετο ἡ ἀποθή-

κευσις εἰς τὴν ὑπαιθρον ; τὸ δὲ χυρὸν ἀνοδοῦν
μενεσὸ ἐξ ἀχυρομαζύων ἐδριεῖται
ἐν τῇ κυρτῇ παρασπέρῳ καὶ οἰκίᾳ

- 5) Πῶς ἐγίνετο (ἢ γίνεται) ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου. Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ
 θερισμοῦ ἀπὸ τῶν καλυτέρων στάχυς ἢ μετὰ τὸ ἀλώνισμα ; ...

μετὰ τὸ ἀλώνισμα

- 6) Μήπως ὅπου γίνεται ἡ διαλογὴ τοῦ σπόρου πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατα-
 σκευάζεται τότε ἢ μετὰ τὸν θερισμὸν πλέγμα (πλεκτὴ) ἐκ σταχύων,
 τὸ ὅποιον ἀναρτᾶται εἰς τὸ εἰκονοστάσιον ἢ ὀπισθεν τῆς θύρας κλπ ; ..

Πρὸ τοῦ θερισμοῦ κατασκευάζεται
πλέγμα ἐκ σταχύων ἢ ἀναρτᾶται ἐν τῷ
εἰκονοστάσιῳ

Πῶς λέγεται ἡ πλεκτὴ αὕτη ; Ποῖον τὸ σχῆμα τῆς ; πού φυλάσσεται.
 πρὸς ποῖον σκοπὸν καὶ ἐπὶ πόσον χρόνον ; λέγεται

χρῆμα λόγῳ περικειμένης, ἢ καὶ πε-
ραμένης ἐν τῷ εἰκονοστάσιῳ ἐν τῇ ἐκείνῃ
θεοοδείᾳ

Δ'. ΕΘΝΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατὰ ποίας ἡμέρας τοῦ ἔτους λαμβάνει χώραν κατ' ἔθιμον εἰς τὸν
 τόπον σας ἀναμνα φωτιάς εἰς τὸ ὑπαιθρον. (Π.χ. παραμονὴ Χριστου-
 γέννων, ἑσπέρας 23 Ἰουνίου (Κληδόνου), Ἀποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο τοῦ Ἰούδα), ἑσπέρας τῆς 31 Αὐγούστου κλπ.)

Απὸ 1964 μετὰ τὴν ἀπογραφὴν
ἐξ τῆς κοινότητος τοῦ χωριῶν
μετὰ τὴν κοινότητα καὶ χοροῦς

Εἰς ποίας ἡμέρας, ποῖαν ὥραν καὶ εἰς ποῖον μέρος ; .....

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αύτή ; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

β'. 1) Ποίοι ανάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος ; ...

2) Ποίος ή ποίοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. δια τήν πυράν.
Τά κλέπτουν ; "Αν ναι, από ποίον μέρος ; .....

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερώς)

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποίαι αί συνήθειαι είς κάθε τόπον δια κάθε πυράν ;

1) Προσευχάι, διάφοροι έπικλήσεις, έορκία, έσματα, κρότοι, θόρυβος.
Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα .....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω από τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

Από το 1964, που αναβόσκει φωτιά
έχουνται πηδήματα και χοροί γύρω
από τήν πυράν. Συγκεκριμένα
έχουν από το χέρι

- 3) Τί καίονται εἰς τὰς πυρὰς αὐτάς· (κάψιμον τροχοῦ ἀμάξης, λουλουδιῶν τοῦ Μάρτη, τοῦ στεφάνου τῆς Πρωτομαγιάς κλπ.) ....

Πῶς καὶ ποιῶνται.....

- 4) Καίονται (ἢ ἐκαίοντο) ὁμοιώματα· π.χ. κατὰ τὸ Πάσχα ὁμοίωμα τοῦ Ἰούδα· (περιγράψατε λεπτομερῶς) .....

- 5) Παραθέσατε λεπτομερῆ περιγραφὴν τοῦ ἐθίμου εἰς τὸν τόπον σας

Συγκεκριμένα, ὅ,τι καὶ ποῖα
πρὶν ἀπὸ τὴν φετιμὴν καὶ
τὰ νέες καὶ αἰεὶ χορεύων

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Βαβ. της Ελλάδος
Ευρυπύτου Δημόστου
γ/ο Αρχιεπίσκοπος
Απιδ. Πρωτ. 8.

Πρρ
τοίς κ. Βο/τοις δυνάμ.
Σχολείων
ἐξ Αρχιεπισκόπου

"Υποβληθείς Ερωτηματο-
λόγιον."

Εν Αθηνάσι τῇ 1-2-1970

Λαμβάνω τὴν τιμὴν καὶ
υποβάλλω ὑμῖν, τὸ ὑποβλη-
θέν Ερωτηματολόγιον
μετὰ περικοπῶν, ἐξ ἐπι-
θέσεως ὑπετέρας ἐκτετα-
μένης.

Ο δ/ντής, ἐκτετ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Θ. Μεταρχος

Τραγούδια κατά τον Δερισμόν. ¹

1) Ξερουμδούλω μου εὖ ἄλωνα σου
κι ὅζω στὰ περιβόδια σου
μαδόνταν νιός κι ἀνιδανδρός
κι ἕνας πρωτοπαλλήμαρος.

Καὶ τὴν ξερουμδούλω ζέταζε
χίλια φρουρία τὴν ἔταζε.
Ξερουμδούλω δῶναι ἢ μίανασον
δοῦ εἶναι καὶ ὁ δαδρὸς σου.

Ἡ μάχη μου δάει στὴν ἐκκυσσία
κι ὁ δαδρὸς σου εἰς τὴν μάχη.
τὰ δύο μου ἄδελφια εἰς ἐχθρὸν
εἰς ἕνα χαρὶ διαβάσαν.

2) Ζῆς ἀριβεία) τὸν καιρὸ
δέλμαα τὰ δανδρεντῶ
μὲν ἔδωσαν μίαν γυναῖκα
δοῦ ἔραξε κι ἔδινε γιὰ δέμα.
δίντε φούρνου παξιμάδι
δὲν τὴν φτάνει γιόμα, βράδυ.

Κι εἶχα κι ἕνα παλαμάκι
δοῦ ἔδινε εἰς γιγαντάκι.
ἔδιναν τὰ δύο μὲν βόδια
καὶ τὴν γάμια) τὸ μοσχάρι.

Νὰ υπάξῃ ἀπ' τ' ἀγάς
δὲν τὴν μένει πογιδάμι

Σὺ βραδία ὁδὸν τὴν ὠπρά
μὲν ἔφαγε μιὰ ἀροβαρίνα,
καὶ τὴν δύνερον βραδία
δύο ἀραρίνες μὲ τ' ἀρνία.
καὶ τὴν ἐρίση τὴν βραδούλα
μὲν ἔφαγε μιὰ γελαδούλα.
καὶ τὸ ζῆλο ἀράζα καὶ δύνερον τὴν δέτηλα.

3) Κάτω στὸν παρῶν τὸν ἀράζα
στὰ ἀράβια γελαδία
καὶ τὸν ἀράζα καὶ τὸν δέτηλα

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

τὸ ξύλινον ἄροτρον, τὸ δωδεκὸν μετασκευάσθαι δὸς τῷ
 Ἰωάννῃ τῷ γεωργῷ. Ἐν εἶδος ἑνὸς χρησιμοποίηται.
 τὸ ευειχάρην, ὀριόνι, ἀρόδι, ζυγοῦδι τρεῖς μοῖροι ἴσῃ
 τοῖς ἐργασίαι δια τῆς μετασκευῆς καὶ εὐαιδύρδωσιν τῷ
 ἄροτρον. Μέχρι τὸ 1945 κατὰ τὸ ἔργον χρησιμο-
 ποιοῦντο ἐκεῖ. Ξυλοὶ χρησιμοποιοῦνται ἴσῃ καὶ ἡμίονοι.
 Κατὰρκτης τῷ βούτῳ ἐγένετο καὶ ὅσα αἱ δαμάσκειαι διὰ τῆς
 συντήρησιν τῶν ἡμιανώτερων τῆς ἐξήγησιν τῶν. Ἐνδ
 τοῦ ἴσους καὶ ἡμίονους χρησιμοποιοῦν καὶ δια τὰς ἐργα-
 σίας τῶν βούτῳ καὶ ὡς μεταφορὰς μέγα. Ὁ ἡρώδης ἐ-
 ρχὲν συχνὴ τῷ βούτῳ ἐλέγχο "Ασμάρι", τῶν δὲ ἴσων καὶ
 ἡμίονων ἴσῃ "Ασμάρι", κατὰ τὸ ἔργον δὲ
 ὠροσθέντα ἐξ αὐτῶ τὸ ἄροτρον. τὸ ἔργον ἐγέ-
 νετο καὶ γίνεται ἀπὸ τῶν ἰσορρήτων (ἡμίονοι)
 τὰς ἐργασίας τῶν βούτῳ ἐγένετο ὡς ὅτι τῶν
 αὐτῶ τῶν ἐν τῷ ἀρότρῳ. Ὁ ἀρότρῳ τὸ γένος ἐστὶν δύο βόδια
 καὶ τὰ ζεύον. τὰ βόδια δεύονται ἀπὸ τῶν μεγάλων μέγισ-
 τιστὶ καὶ τὰ συγκυριαζόν ἐπὶ ἀλλήτερά αὐτῶ
 ὠροτρον μένως τοποθετήσων τὸν ξύλινον συχνὸν ἐπὶ
 δύο βόδια.

τὸ ζεύξιμο τῶν μουλαρχῶν καὶ ἴσων γίνεται ἐξ
 ὁμοῦ ἀνὰ μουλαρχοῦ καὶ αὐτῶ τῶν (ἡμίονοι)
 ὡς ἐνδεόμε μετὰ τῶν παλάντων καὶ τῶν παλάντων
 μετὰ τὸ ἀρότρῳ. τὰ τῶν γένος καὶ τὰ μαλίστρια
 τῶν. ἀπὸ δὲ τῶν μαλίστρια δύνουν εἰς τριχίς
 οἱ δωδεκὸς γένων ἕως τὸ ὡς μετὰ τοῦ ἀρότρου.

Περὶ Θερμῶν

Τὸ ὕδατος δρεσνὴ ἥλομαι εἶναι ὡς θερμότερον τοῦ
θερμοῦ, τὸ δὲ οὖον ὑποκινῶνται σήμερ' ἀπὸ ὧς θερμώ-
ριον, ἀλλὰ ὑπερὰ τὸ ματεσινῶν οἱ σιδουρῶντοί.

Δι' ἐπιρρώσεως ἐγένετο καὶ γίνεται μόνον ἐξ αἰθέρος.
Τὰ σιδουρῶντα θερμῶνται μετὰ δρεσνὴ 35 μετὰ εἰς.
τὸν μέγας ἀπὸ τοῦ θερμῶν. ἡλικίᾳ τοῦ ἔτους.

Τὸ κεφάλαιον οἱ ἴδιοι οἱ θερμῶν ἀποδοῦναι εἰς τοῦ θερμῶν
ποσὸς ματῶν (15-20), μετὰ τὴν μετὰ τὴν ἡλικίαν κα-
ταδύναι. ὑποκινῶνται δὲ τὰ σιδουρῶντα ἐν αἰθέρι.

Ὁ θερμῶν γίνεται ἀπὸ θερμῶν καὶ γυναικῶν, τοῦ ἡλικίαν
μέγας ἡλικίαν ὁμογενῶν ἡλικίαν σιδουρῶν, οἱ γυναι-
κῶν. Δὲν ὑπάρχει οὔτε σιδουρῶν. ὁμογενῶν θερμῶν
Τινὲς τῶν ματεσινῶν ἐργάζονται ὡς σιδουρῶντοί, μετὰ

ματεσινῶν ὁμογενῶν μετὰ τὴν ἡλικίαν
σήμερ' οὐ σιδουρῶν ὡς καὶ ὡς ἡλικίαν ὁμογενῶν
μη γυναικῶν. Κατὰ τὸν θερμῶν τὸν θερμῶν

πρόντα ἐξαγωγήδων. σήμερ' ὡς ὡς. Τὸ θερμῶν
εἶναι γίνεται ἀπὸ μετὰ τὸν θερμῶν (εἰσόδων)
εἶναι εἶναι ματῶν σιδουρῶν. ὁμογενῶν σιδουρῶν εἰς

σήμερ' ὡς ὡς σιδουρῶν. ἀπὸ τὸ δὲ εἶναι τὸν
σιδουρῶν ἐξαγωγήδων σιδουρῶντοί. οἱ δὲ
σιδουρῶν εἰσόδων ἀπὸ τὸν θερμῶν. ὡς ὡς

σήμερ' οὐ μετὰ σιδουρῶν ἀπὸ τὸν θερμῶν 20 θερμῶν
σιδουρῶν. ὡς ὡς σιδουρῶν τὸν θερμῶν ὡς ὡς σιδουρῶν
τὸ θερμῶν γίνεται τὸν θερμῶν μετὰ τὴν ἡλικίαν ἡ

εἰς σιδουρῶν σιδουρῶν. Τὸ θερμῶν τὸν θερμῶν τὸν
σιδουρῶν ἐξ ὡς ὡς, ἐξ ὡς ὡς ὡς τὸν θερμῶν κα-
ταδύναι ὡς ὡς. σήμερ' γίνεται μετὰ τὸν θερμῶν
σιδουρῶν ὡς ὡς, σιδουρῶν σιδουρῶν τὸν θερμῶν

Περὶ Νορῶν

Παγκόσμια ούσα Ύδριμα έχουν μέω-
ρη Ξένου. Μόνον διότι 1964, κατά τη δια-
κριση ανήλυνονται υπερύ και ριμω και σπιν-
ριων, τοποθετούμενα ες εωρεός. Περὶ 2ης, 3ης, 4ης
εργαστηρίου ο υόθρας, και τοιο εταίον
ορδ και εωρεα και εταίον νέες και νέες και εταί-
ον και να χορδων. Οι χορδωντες ειναι
μεταμμετεχνοι. Περὶ 2ης, 3ης, 4ης.

Δεν υπάρχει ουσία στην οποία περιέχεται το υδρίδι του αργύρου. Το υδρίδι του αργύρου είναι ένα άσπρο, κρυσταλλικό, υδατοδιαλυτό άλας. Το υδρίδι του αργύρου είναι ένα άσπρο, κρυσταλλικό, υδατοδιαλυτό άλας. Το υδρίδι του αργύρου είναι ένα άσπρο, κρυσταλλικό, υδατοδιαλυτό άλας.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

A@HNnN

Ο ΤΟΠΟΣ ΕΥΜΑΧΕΙΣ: ΑΛΕΥΡΑΣ
 Όνομα παρονομαστού γειτονιάς: 1) Διμήζοι Κοκο
 υβάτας και 2) Γεώργη Μωχρταίνια. Ο μόν
 ωρτος χωράτος δημοτικώς, ο δέ δελέρως
 αγράμματος. Μετόχαι εχεννήδωσαν 3 Αλευρά.

[Θεόδωρος Α. Νεξάρχος, διδ/γος]

Η αναλογία αυτή έγινε στο διαδ. 7 / αντιστρέφω
μέχρι 1^{ου} Φεβρουαρίου 1970,